

MLADI PLAMEN

GLASILO BORCEV IN STRAŽARK

VSEBINA:

MLADINA, NA PLAN! / VEČ JASNOSTI! / SOLNCE JE POSIJALO / O NAŠI DUŠI / SPOZNAVAJ SAMEGA SEBE / O FORMALIZMU / NAŠA PESEM / ŠIRITELJSKA AKCIJA / AGITACIJA / ZIMA SE BLIŽA / TABORNA EKONOMIJA / VPRAŠANJA IN ODGOVORI / IZ ŽIVLJENJA VAJENCEV / O POZDRAVLJANJU / ORGANIZACIJSKI VESTNIK / RAZGLED / NA PLATNICAH: UREDNIK IMA BESEDO / REŠITEV UGANK.

»Mladi plamen«, glasilo Borcev in Stražark izhaja vsakega prvega v mesecu. Izdaja ga konzorcij. Odgovoren Slak Jože. Urejuje Štok Edi. Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22/I (Delavska zbornica). Tiska »Slovenija«, dr. z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica št. 1. (Predstavnik A. Kolman.) List stane letno Din 24—, posamezna št. Din 2—, za Avstrijo letno Šil. 4—, za Nemčijo RM 250, za ostale države S 075. — Čekovni račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 12.209 (»Ogenj«). Telefon št. 22—65. Rokopisov ne vračamo.

Z urednikove mize

»Orači«, Zalog. Hvala za dobrohotno kritiko. Glede idejnih člankov bo skušal »Mladi plamen« v prihodnjem letniku bolj ustrezati svojim čitateljem. Letos so nam to branili posebni oziri.

Naša osnova, pravite, je »vzgajanje mladine v delavskem duhu, po načelih krščanskega socializma«. (Le kje ste se naučili teh fraz?) Povejte, kakšna so tista načela, da bomo pregledali, če jih ne izpolnjujemo. Glede tega in pa tistega izpuščanja bi vam samo priklicali v spomin Jezusove besede: »Ne tisti, ki pravi: Gospod, gospod!, bo videl nebeško kraljestvo, ampak tisti, ki izpolnjuje voljo mojega Očeta.« Ni tisti pravi kristjan, ki ima krščanstvo vedno na jeziku, ampak le tisti, ki krščansko živi. Če torej glede tega nimate kaj očitati »Mlademu plamenu«, potem je pa kar dobro, ali ne? In končno, čemu bi ravno krščanski socialisti vedno kopali prepad med seboj in »materialističnimi« socialisti, ko imamo oboji ene in iste potrebe, ko nas takorekoč isti čevlji žuli? Lahko je reči svojemu bratu, da je materialist, in ga zato sovražiti, sam pa ne biti nič boljši. Ali morda to zapovedujejo »načela krščanskega socializma«? Pa menda vendar ne!

Pozdravljeni!

Nekaj vprašanj. Četrty letnik »Mladega plamena« se bliža koncu. Ker nam je naš list zelo pri srcu in ker radi tega hočemo, da bi bil vedno boljši, ne vedno slabši, in tudi zato, ker se zmerom držimo načela, da naj po svojih močeh sodelujejo pri njem vsi naši čitatelji, zastavljamo tukaj nekaj vprašanj glede letošnjega letnika in kakšen naj bi bil list v bodoče. Prosimo vse, člane naših družin in prijatelje pokreta, da nam v interesu napredka odgovore na stavljena vprašanja in stavijo morebiti še kakšne druge predloge. Naše družine se glede tega lahko pomenijo na sestankih in sejah in nam na podlagi tega sporoče svoje mnenje. Naj se nikomur ne zdi škoda poldruga dinarja za pismo, ker s svojim odgovorom odločuje o važni stvari.

1. Ali ti zunanja oblika in tehnična ureditev lista ugaja? 2. Ali je pripovedni način dovolj razumljiv? 3. Ali je morda tujk preveč, ozir. niso dovolj razložene? 4. Ali je list dovolj mnogovrsten? 5. Ali ti je prav, da so razprave daljše in se nadaljujejo v več številkah? Ali so ti krajši sestavi ljubši? 6. Ali ti povest »Sonce je posijalo« ugaja? 7. Ali ti je pripovedni slog všeč? 8. Ali ti je taborniška vsebina všeč? Ali si želiš bolj proletarske ali bolj naravoslovne vsebine v povesti? 9. Ali naj bi v prihodnje vobče priobčevali daljšo povest? 10. Ali si za krajše povesti in črtice? 11. Ali te je razprava »O naši duši zani-

(Nadaljevanje na predzadnji strani platnic.)

MLADI PLAMEN

LETO IV.

MESEC MIRU

ŠT. 11

Mladina, na plan!

Naša mladinska organizacija je danes odvisna sama od sebe. Starejši ne razumejo duha časa in časovnih potreb, mrze nas, nasprotujejo nam ali pa vsaj stoje ob strani, modrujejo in kritizirajo, sami pa ne pokažejo rešilne poti, ker so za to nezmožni.

Zdi se nam, da nastopa mladina bolj ko kedaj prej samostojno, da bolj ko kedaj prej začenja živeti svoje lastno življenje, porojeno iz lastnih spoznanj, in da začenja čimdalje bolj samostojno nastopati.

Nova mladina nastopa. Mladina, ki v času razsula gleda z nezlomljivim optimizmom v bodočnost. In to bodočnost hoče imeti zase.

Nova mladina je bojевна, odločna, nepopustljiva, je proletarsko misleča, ni frazerska in licemerska. Mladina, ki je videla toliko zmag krivice, je postala trdna, udarna, požrtvovalna in delavna.

Brez skrbi, mladina! Zmaga je tvoja. Na delo, mladi odborniki, vodniki, vodnice, agitatorji, poročevalci in širitelji! Zgradimo svoje organizacije, zgradimo to svoje silno sredstvo za doseg proletarske zmage!

Več jasnosti!

Brez jasnosti pokret ne gre naprej, če ni točno določenega cilja, prej ali slej vse propade. Nič ne pomaga, ako reče kdo: »Mi gremo po krepko začrtani poti naprej, brez ozira na desno in levo!« Nič ne pomaga, če govori kdo o »ciljih našega pokreta«, pa jih sam ne pozna in jih zato tudi obrazložiti ne more. Nič ne pomaga, če kdo govori o odkritem boju, pa je le navajen lajati izza plota na vse, kar mu ni všeč, ali kar radi svoje duševne ostarelosti razumeti ne more. Kaj pomaga, če kdo govoranči o krščanski ljubezni, v resnici pa mrzi vse in preganja, kar mu ne parira*. Kaj pomaga, če kdo govori vedno in vedno o jasnosti in doslednosti, pa sam menja svoja mnenja z vremenom svoje lastne koristi in — nedoslednosti. Kaj pomaga, če kdo deli moralne nauke (zato ker mrzi tistega, kateremu nauke daje), pa sam ni dorasel svojim lastnim naukom.

Kaj pomaga, če kdo zmerja nasprotnika, ko je pa še sam po svojem srcu nasprotnik in hoče z zamahovanjem druge prepričati, da je on drug nego oni, po katerem udriha. Kaj pomaga, če kdo klepeče o prenovitvi človeka na podlagi krščanskih načel, — ko je pa sam pobeljen grob in s poplavo besedi pokriva revščino svojega duševnega stanja.

Tako, fantje, Borci in Stražarke! Nič fraz, le delo! Pa ne bojmo se nasprotnikov!

* = se mu ne pokorava.

Solnce je posijalo

Taborna povest.

(Nadaljevanje.)

XII.

Spor z Gozdovniki je bil končno vendarle poravnán. Njihov vodnik se je sicer nekaj izvijal, češ, da ne more kar tako odsloviti Dalmatincev, ki sta njihova gosta. Sram ju je bilo, ker sta bila prav ona dva tista nesrečna strážarja. Hotela sta rešiti čast gozdovniškega tabora in sta organizirala napad, v katerem se je zgodila tista nesreča z nožem. Vsaj tisti, ki je imel nož, pravi, da mu je roka spodrsnila takrat, ko je prerezal vrv. In je popolnoma verjetno.

Toda Pepe ni popustil. Dočim so bili drugi od borčevske deputacije še dokaj spravljivi, ni hotel on niti za las popustiti od svojih zahtev. Kaj pa izzivanje s »kršenduš«, jim je očital, kaj pa to, a?

»Eh, pusti že!«, je menil Niko. »Kaj bi tisto!«

Deputacija se je vrnila praznih rok.

Tudi Marko je bil mnenja, da je bolje popustiti, nego gnati stvar do konca.

»Vzemimo to kot bojno igro, v kateri smo pač enkrat mi podlegli«, je dejal.

»Da! Ali oni bodo vsemu svetu raztrobili, kako so nas.«

»Tega ne moremo preprečiti, četudi bi dobili ne vem kakšno zadoščenje od njih.«

Tega Pepe ni mogel razumeti in ni mogel. Oстал je nepomirjen, brez zadoščenja...

*

Po teh dogodkih se je zgodilo nekaj, česar človek ne bi pričakoval. Poslej sta stopila namreč oba tabora v živahnejše medsebojne stike in razvilo se je celo neko prijateljstvo. Največ je v tem pogledu storil Marko. Menil je, da bo pač najbolje, ako se obe stranki ločita v prijateljstvu. S tem bi se dalo preprečiti tudi tisto, kar je rekel Pepe, zastran »razbobnjanja« namreč. O, Marko je bil tič...

Sprožil je misel, da bi oba tabora priredila zadnjo soboto skupen prosvetni večer, na katerega bi bilo povabiti prebivalce vse bližnje okolice, posebno pa iz trga. Vodstvo gozdovniškega tabora je bilo koj navdušeno za to. Sestavi se takoj program, razdele se vloge in prične se z vajami.

Zadnje dni so imeli v borčevskem taboru ogromnega dela. Pomisliti moramo namreč, da se je kakih petnajst kandidatov pripravljalo na izpit, da bodo postali z njim pravi člani. Posebno nekaterim lenuhom, ki so odlagali učenje na zadnji čas, je kaj trda predla.

Vendar je bilo v soboto popoldne vse v najlepšem redu, kar se tiče priprav za predstavo.

XIII.

Večer se je napravil. Borci so sedli k večernemu zboru, pred običajno uro, da bi končali uradni del preden bi prišli gostje. Straže in druge taborne službe so bile določene, program za jutrišnji dan napovedan, vedno več ljudi se je

zbiralo. Prišli so kmetje, nekateri kar s poljskega dela, in tudi gospoda s trga je jela prihajati. Le Gozdovnikov še ni bilo.

»Nam bo pa ta čas kdo kaj povedal«, je dejal Marko.

»Milan naj pove povest 'Smrt starega žandarja ali o človeku, ki je v božični noči opolnoči pozabil krvave copate na pokopališkem zidu'. Ze dolgo jo obeta.«

»Beži no! S tisto povestjo ni nič; je prav taka kakor ona o jari kači in steklem polžu«, je povedal Karel. »Saj poznaš Milana, kakšen burkač je.«

»Bom pa jaz nekaj povedal«, se je oglasil od bogvedi kod Lojzek. »Kako sem videl tri solnca, bom povedal.«

»Samo tri?« je vprašal Mirkov glas iz teme. Jaz sem jih videl brez števila, ko me je zadnjič neki Gozdovnik bušnil po glavi.«

»Tiho, tiho! Poslušajmo Lojzka! Gotovo nam bo kaj imenitnega povedal.«

»Ja. Oni dan, ko smo šli iz šole, smo videli tri solnca«, je začel svojo povest Lojzek. Kdor bi ga pobliže pogledal, bi videl v kakšni zadregi je.

»No, in?«

»Nič. Tri solnca smo videli. Ja. Eno je bilo v sredi —«

— in na vsaki strani po eno, kakopak«, je vskočil Milan. »Pavle, poščebetaj me no malo, da se bom smejal!«

»Ja, pa toliko ljudi je gledalo..., vse polno«, je jecljal Lojzek. »Več ko tisoč..., ja.«

Nobenega odmeva k tej svojevrstni zgodbi, ki naj bi bila smešna. Lojzku je postalo še bolj tesno. V ličecah je začutil toploto od krvi in vedel je, da je v zagati, iz katere se ne bo mogel izmotati.

»Kaj, ljudi?« je po mučnem premolku narejeno začuden vprašal Milan. »Ljudi, praviš? Pa tri solnca? Tak škandal! Ali niste imeli nobenega policaja pri roki?«

Te besede so vzbudile splošen smeh. Tako je bil Lojzek rešen iz zadrege.

Ta čas so prišli Gozdovniki, fantje in dekleta. Vsi skupaj so se odpravili v tisti kot zadaj za šotori, kjer se je že zadnjič vršila predstava. Reditelji so vodili goste na sedeže. Bili so to dobri, iz desk napravljeni sedeži in mnogo jih je bilo. Postavljeni so bili v več vrstah v polkrogu. Na odprti strani so bila napravljena velika, kot iz železa skovana vrata. V ta vrata so bili usmerjeni trije reflektorji. Da, celo reflektorji in kulise in vse je bilo pripravljeno za ta slovesni večer. Marko je vse to preskrbel iz trga.

Prireditve se je pričela z neke vrste plesom, ki so ga izvajali Gozdovniki. V njem je bilo mnogo indijansčine. Sledilo je veselo petje, prizori s pijanci, zopet ranjanje, kakor pri ljudeh, ki nimajo drugih potreb. Potem je Milan deklamiral neko Bezručovo pesem, ki je kakor tožba in obtožba padla v veseljačenje. Ves zbor se je razdelil v dva dela, ki sta izmenoma nastopala. Pri enem so bili skoro sami Gozdovniki, ki so znali mnogo veselih popevk in burkastih umetnij. Drugi del pa je bil Markov deklamatorski zbor. Deklamirali so težke in otožne Bezručeve, ki vlivajo v srce brezup in sovraštvo. Od časa do časa je nastopil kot klicar jak posameznik, ki je budil z ognjevito besedo trpečo, a nezavedno množico iz malodušja k delu in vstajenju. Tako so se smiselno prepletale resne točke z brezskrbno razposajenimi.

Po premoru je sledila druga in poglobitna točka programa, velika zborna deklamacija. Vsi nastopajoči so bili razdeljeni v zборе: zbor delavcev, zbor

njihovih žen, zbor brezposelnih, zbor njihovih žen in dva zbora otrok. Delavci so bili za vrati, vsi drugi pa pred njimi. En Gozdovnik z debelim glasom pa je bil za gospoda. Oblekli so ga v najbolj gosposko obleko, ki sta jo premogla oba tabora, in mu napravili obilen trebuh. Stal je na visokem prostoru ob vratih, tako da je lahko videl na obe strani.

Najprej je zbor delavcev zamolklo, otožno, slikal življenje delavcev v tovarni. Izgubljena je njihova svoboda. Med temnimi zidovi težko delajo, ne zase, za druge. Solnce jim ne sije; njihova pesem je pesem strojev. Dvigajo roke in prosijo: Dajte nam vsaj žarek daljne svetlobe, vrnite nam življenje!

Zbor otrok se razveseli: Solnce vzhaja, nebo žari. Ptički pojo, trava zeleni in rožice cveto. Zbor delavcev pa otožno pove, da vsega tega ne more videti in slišati. Oglasi se zbor brezposelnih, ki pravi, njim da ni solnca in cvetja. Le delali bi radi, čeprav v najtemnejši globini. Približajo se vrtom in jih hočejo vdreti. Daj, da vidimo svetlo nebo, prosijo delavci in hočejo ven. Toda se oglasi gospod in vpije: Nazaj od vrat! Nazaj, na delo! Hočemo dela, kričijo brezposelni. Hočemo svobode, odgovarjajo delavci. Gospod pa ukazuje: Na delo, marš! Vi, brezposelni pa domov!

Brezposelni: Življenje naše je zgubljeno
In roke naše so proklete.
Otroci pa, šele rojeni,
So pogubljeni.

Otroci delavcev prosijo: Očka, pojdi domov! Otroci brezposelnih pa: Daj nam kruha, očka; lačni smo! Žene delavcev prosijo svoje može, naj nehajo robotati, naj pridejo iz teme in se vrnejo k svoji družini. Žene brezposelnih pa rotijo svoje može, naj gredo na delo, ker otroci umirajo od gladu. Gospod pa pravi, da je sreča in veselje le za izvoljene, za tiste pa, ki so prokleti, je dobra tema. (Izza vrat se zasliši pretresljiv krik delavca, ki se je pri delu ponesrečil.) Eden ja zaigral svoje življenje, pa je že drug rojen, ki pride na njegovo mesto.

Med brezposelnimi se vname prepir za izpraznjeno mesto. Pritisnejo na vrata. Delavci z one strani prav tako. Pod skupnim naporom se vrata odpro. Nič več suženjstva dela, pravijo delavci. Nič več umiranja od gladu, pravijo brezposelni. Delo vsem! Delo je svobodno. Delavci se veselijo svetlobe, brezposelni pa, ker so dobili delo. Na koncu stopijo vsi zbori skupaj. Vsemu svetu kličejo, naj se veseli tega dne, ko je postalo delo last vseh in tudi veselje last vseh. Veličasten je bil ta zadnji prizor. Vsi trije reflektorji so posvetili v zbor, zadaj pa je nevidna godba zaigrala Marsejljezo...

Gledalci so bili vsi prevzeti. Te deklamacije množice, njeno gibanje — ne, kaj takega še niso videli. To je pa nekaj posebnega, so rekli. Domov so odnesli neke posebne vtise, ne take, kakor če se nasmeješ plitvi burki, in tudi ne take, kakor če gledaš pretresljivo usodo junaka v drami. Tu je bilo predstavljeno življenje množice, množica je govorila.

»Imenitno je bilo«, je dejal Marku vodnik gozdovniškega tabora. »Dajte, da vam stisnem roko!«

»Zakaj? Prav nič več nisem pripomogel k uspehu, nego vi in vsakteri od vaših in naših fantov.«

»O, pač! Naši fantje so se odrezali dobro, res je. Veseli me, da se nisem zaman trudil. Ali tiste točke, ki so jih vaši fantje izvajali, so bile boljše. Bolj delavske so bile. In zamisel je tudi vaša in vse vodstvo. Vse življenje delavskega stanu ste prikazali, zdaj vidim. In če pomislim, smo igrali mi le negativno vlogo tega življenja. S tistim prizorom, ko se je ves zbor razdelil v dve skupini, v dva tabora tako rekoč, ste nam pokazali, kaj smo. Kakor da bi nam postavil ogledalo pred obraz. Pa recite, da ni tako.«

»Hm.«

»Da, prav imate. Nismo na pravi poti. Proletarska mladina smo, sami rudarski sinovi, pa mislimo meščansko, naša vzgoja je meščanska. Rod črnega diamanta se imenujemo. Kakšna ironija! Tisti, ki jim prinaša premog iz naše zemlje bogastvo in obilje, tisti se pač lahko tako imenujejo. Nam, rudarjem, pa pomeni premog le delo, trpljenje, prokletstvo. — Pa lahko noč, no!«

»Lahko noč!«

(Se nadaljuje.)

Dr. Gogala Stanko:

O naši duši

(Nadaljevanje.)

Ugotovili smo že, da so tudi čuvstva kot nekake »čebelice, ki jih pošljemo v svet okrog nas nabirat medu«. In oni med, ki ga prinesejo nazaj v našo dušo, smo imenovali v r e d n o t e. Drugače smo rekli tudi tako, da s čuvstvi spoznavamo vrednost različnih predmetov, n. pr. njihovo lepoto, prijetnost, dobroto, zlobnost, usmiljenost, pravičnost itd. Uvideli smo, da bi o vrednostih nič ne vedeli, če bi jih ne občutili in ne doživeli s čuvstvovanjem.

Ta plat naše duše pa je tudi za naše vsakdanje življenje zelo važna. Pomenja celo posebni način vzgajanja one plati naše duše, ki jo imenujemo »srce« in »srčno kulturo« in iz katere izvira tudi naša dejanska socialnost in pravičnost. Pokažimo to na dveh primerih, ki sta najbolj življenjsko važna. Imenujemo jih vzgoja k etičnosti ali moralnosti in pa vzgoja k socialnosti ali k temu, da bi smatrali svojega bližnjega predvsem za človeka in se tudi v življenju tako ravnali napram njemu.

Saj mislimo običajno tako, da moremo vzgojiti koga za moralnega človeka že kar na ta način, da mu »naredimo« večkrat »moralno pridigo«, da mu več ali manj ostro povemo, da tega in onega ni prav storil, da se zgražamo nad njegovim nemoralnim dejanjem in nad njegovo zakrknjenostjo in podobno. Še bolj navaden način te vzgoje pa je tak, da mladega človeka poučujemo o tem, da to in ono ni prav in da naj dela tako in tako. Poučevanje se vrši navadno na ta način, da ga že kar vnaprej poučujemo za vse različne življenjske prilike, kaj ima storiti v takem primeru in kaj opustiti. Zgodi se celo, da smo v teh naukih tako natančni, da zahtevamo od gojenca, naj nam potem pove, česa se je naučil in kaj sedaj zna o moralni plati svojega življenja. Vsa ta moralna vzgoja se tiče torej umske in miselne plati mlade duše, ki naj umsko spozna in uvidi, česar umu sploh ni mogoče dojeti. Zakaj pri moralnih dejanjih in opustitvah gre za vrednote, ki jih imenujemo človekova dobrota in zloba na eni strani, in pa etičnost dejanj na drugi. Te vrednote pa more spoznati mlada duša tako, da jih občuti, in sicer pristno občuti kot vredne ali nevredne.

Mnogo premalo je, če samo vemo, da tega in tega ne smemo in da to in ono moramo, če pa zraven tega ne čutimo, da je res prav, če se tako udeležujemo, in da bi se tako udeleževali tudi tedaj, če bi nas k temu nihče od zunaj ne silil. Zato bi se morala naša vzgoja k etičnosti in moralnosti izpremeniti tako, da bi skušali na tak način vplivati na mlado dušo, da bo ona sama občutila in doživela, da je to dejanje etično zlo in ono etično dobro. Če bi namreč to vrednost in nevrednost mladi človek doživel kot vrednost in nevrednost, bi postalo to doživetje tako močno, da bi ga nujno sililo tudi k dejanju. Pa tudi, če bi zaenkrat ostali samo pri doživetju etičnih vrednosti, bi bilo za začetek etične vzgoje zelo veliko. Zakaj tedaj bi mladi človek res vedel, kaj je dobro in zlo, toda ne vedel bi tega samo umsko in »na pamet«, nego zares in občuteno, tako, kot vemo, da nas ima mati zelo rada samo tedaj, če to ljubezen doživimo. Tudi naša etičnost zavisi torej od pristnega doživetja etičnih čustev ljubezni in sovraštva, pa spoštovanja in zaničevanja, in le tako se vzgajamo k etičnosti, če s temi čustvi samimi in pristno doživimo to, kar je dobro in kar je zlo.

Prihodnjič pa bomo v tem smislu govorili še o vzgoji k socialnosti.

Milan Jelačin:

Spoznaj samega sebe!

Ena od najvažnejših dolžnosti vsakega Borca in Stražarke bodi ta, da spozna samega sebe, da išče tistih globin v sebi, kjer so skrite njegove vrline pa tudi slabosti. Hočemo biti temelj novi družbi. Če pa hočemo druge učiti, moramo najprej same sebe dobro poznati. Vsak človek je nagnjen k slabemu. Slabih del pa ne kaže rad, ne polaga jih na tehtnico, ne sodi jih, včasih dela zlo celo podzavestno. Zato toliko sovraštva, mržnje in obrekovanj v človeštvu. Da bi vsak z jasnimi očmi pogledal v svoje srce in z močno roko izruval globoke korenine slabih lastnosti, katere mu je zlobni duh že pri rojstvu vsejal v dušo, bil bi srečen in zadovoljen. Otrok se tega še ne zaveda. Šele ko začne misliti, ko se znajde v množici svojih soljudi, tedaj začuti, kako rastejo v njem korenine zla. Ko bi se takrat zavedel, da mu one pripravljajo toliko grenkih dni, da mu pokvarijo toliko lepih čustev in doživljanj, bi jih takoj izruval iz srca in duše.

Naloga naša je torej, da v teh letih izruvamo korenine zla, ki se morda že razrašča v nas. Ne strašimo se boja s samim seboj, s hudičem, ki je v nas in izven nas! Klešimo si jekleno voljo, ob kateri se bodo razbili njegovi naklepi!

Naj ne bo slišati iz tvojih ust bogokletne besede! Nekateri fantje se pač ponašajo s tem, češ, to je fantovsko. Borec pa vеди, da je kletev izraz nežlahtnega srca. Poglej preklinjevalcem v srce in boš videl, kako jim je duša zaprašena, neobdelana, videl boš tudi, da so v resnici strahopetci in neznačajneži, čeprav imajo korajžro vedno na jeziku. Ne pusti se vplesti v njihove zanke, marveč jim pokaži, kakšni so, poduči jih in jih pripelji na pravo pot! Mogoče je med njimi kakšen, ki se ti bo posmehoval in te zaničeval. Lahko pa še postane tvoj najboljši tovariš. Ker takrat, ko je pri njem največji izbruh, se mu duša nekako izmotava iz zank in dviga k svetlobi. Preokret v človeku

ne nastane vselej v hipu. Preje mora prestatí notranji boj. In če so tvoje besede udarile na pravo mesto, na najbolj tanko struno njegove duše, bo zadonelo in odmevalo po vsej pusti in zapuščeni pokrajini njegovega srca. Tedaj se bo prebudilo v njem vse, kar je dobrega spalo; kakor prižgana svetilka bo razsvetlilo temo. Ti si tako dovršil svojo nalogo, zmagal si. Zvesto bo odslej stal poleg tebe in se bo skupaj s teboj boril za svete borčevske ideje.

Najhujše, kar morem videti pri mladem človeku, pa je lenoba. Lenoba je smrt mladosti. Borec, ne udajaj se ji! Ko se začne v tebi probujati tisto nemirno hrepenenje po udejstvovanju, tedaj objemi s svojo ljubeznijo ves svet, gore, gozdove, morje, razvsemi se za vse, kar je velikega in lepega: umetnost, leposlovje, vedo, posebno pa odpri srce delavskemu pokretu. Videl boš, kako bogato bo postalo tvoje življenje! Tvoja življenjska moč bo rastla, duh se bo razvijal, plemenita čustva pa bodo polnila srce z zadovoljstvom. Celo neuspehi te ne bodo mogli več potreti. Znova boš vstajal in započenjal boj.

Vedi, da ima vsak človek nekaj dobrega v sebi. Celo najslabši človek ima v sebi skrito kamrico, kjer čuva in hrani svoje najsvetejše. Zato ne sodi človeka, preden mu nisi vsaj malo pogledal skozi priprto okence v kamrico srca. Ne išči le slabosti v svojem bližnjem, marveč predvsem njegovih vrlin! Po njegovih čednostih presočaj sebe.

Samemu sebi pa bodi strog sodnik!

A. I. .

O formalizmu

Beseda formalizem prihaja od latinske besede »forma«, po naše oblika. Formalizem je izpeljanka in pomeni neko gotovo lastnost — ne posebno lepo. Biti formalist, gojiti formalizem pomeni običati pri obliki. Oblika je vsekakor nujna. Ves čutni svet je v oblikah. Tudi ideje imajo svojo obliko. Tudi organizacija ima svojo zunanjo formo, obliko. Ali ta oblika je samo čutni izraz neke zamisli. Kdor nič ne misli na zamisel in goji obliko radi oblike, je narejen formalist, ker nima višjih ciljev. Ako si kaka ideja pridobi položaj v družbi potom pokreta in se prikradejo v ta položaj formalisti, je ideja izgubljena, ako jo vodijo formalisti. Vsak razvoj je nemogoč. Kot trdnjava stojijo kitajski zidovi formalistov. Njih bolezen je lagodnost. Zro oblike in živijo od njih, ki so jih drugi z bojem pridobili in priborili. In gorje, če kdo kaj reče. Takoj navajajo društvena pravila, kajti strah jih je, da ne bi kaka nova, še bolj zdrava ideja prodrla. Formalisti sovražijo idejo in nje prožnost. Lahko bi jim spodbila tla in korito! Njih prokletstvo je, da se prilagoditi ne znajo. Nositelji ideje so običajno mladi. Zato formalisti mlade sovražijo, jim očitajo vse najhujše grehe in jim skušajo zlomiti mlade sile s paragrafom. Na verskem polju se mlada ideja, sicer zdrava in kreпка, imenuje »kriva vera«, na gospodarskem polju »komunizem«, če je ali ni, to je vse eno. Vsak poskus, prodreti kitajski zid: »izdajstvo«, iskrenost se imenuje »predrznost«, zahteva po pravici: »revolucija«. To so nekateri strahovi, ki strašijo v gnilih možganih formalistov.

Formalizem je tedaj največja ovira zdravega razvoja. Stene formalizma prodreti in podirati je naloga mladine. Kajti ona nosi idejo in ideja zmaguje.

Naša pesem

Naša pesem.

Že se javljajo naši, pravi borčevski pesniki. Prinašamo tri pesmi od mnogih, ki smo jih prejeli. So med njimi toplo socialno nadahnjene, čustvene, pa tudi razredno bojne in take, ki opjevajo našo širiteljsko akcijo (»širak«) in kličejo delavsko mladino v organizacijo. Vidi se iz tega, da v naših fantih raste organizacijska zavest in težnja po stvarnem udejstvovanju.

Pozdravljeni, borčevski pesniki!

Uredništvo.

Dete noče spati...

Dete, zapri oči, zazibljem te v spanje —
Glej, skozi okno prihaja noč in z njo
sanje...

Mati, naj lučka gori, da ti vidim v
obraz,
ne morem spati — ni še čas!

Dete, ne bodi no — vidiš, da noč je
prišla
in mesec se smeje z neba!

Mamica, povej mi raje, da nama bo
krajši čas,
zakaj hodi naš očka vsak večer od nas?

Glej, on hodi na delo, noč za nočjo,
on mora na delo noč za nočjo...

Mati, zakaj pa ne dela, kadar je dan,
saj ponoči gotovo je očka zaspan?

Dete, vidiš lučko, ki na mizi gori? —
Tam v tovarni tvoj očka trpi,
da lahko gorijo lučke vse noči...

Mati, potem pa v tej lučki, ki z nama
bedi,
trpljenje mojega očka gori?

Dete, na svetu je tisoč in tisoč luči,
v njih tisoč in tisoč trpljenj gori.

O mati, ugasni brž luč, zaziblji me v
spanje,
težko bedeti je, vse lepše so sanje.
S. A.

Na delo, tovariši!

Na delo, na delo, iščimo si bratov,
v rudnikih, v šolah, obratih, na polju!
Vsi, ki za svoje življenje trpe,
člani nebrojne delovne armade,
spadajo v naše bojne vrste.
S krinkami stran, s slepili kar stran,
delavska skupnost ustvari nam dan!

Kaj boste vi, ki tičite v kotičku,
in prežekujete stare spomine
ter občudujete svoje vrline!

Mi smo mladina, aktivna mladina,
prapor dvigujemo kvišku, v nebo.
Kar vas še blodi v meščanskih teminah,
kar vas je gluhih za delavsko stvar,
vsak mora iti z nami v korak!
Hej, to bo krepka naša armada,
to bo naš bojni spev še krepak!
Na delo, tovariši, »širak« nas kliče,
jačajmo sile, udejstvimo sanje,
delavska naj gre mladina na plan!

S. J.

Delu čast!

Kdor kladivo težko suče,
kdor na polju klasje žanje,
kdor v notranjost zemlje koplje —
Vsakomur čast!

Čast bodi vsaki roki, polni žuljev,
čast vsaki kapljici potu,
ki v prahu sleherni se dan zgubi —
Vsakomur čast in vsakomur plačilo!

Čast in slava tudi tistim,
ki z mislijo ustvarjajo dobrine,
ki zase ne trpe, le drugim
ustvarjajo in trgajo okove tmine.

Polde G.

Širiteljska akcija naj pokaže zmožnost delavske mladine!

Širiteljska akcija

Ze prihajajo prva poročila, ki zmagoslavno javljajo prve uspehe. Mladina ne laja izza plot, mladina je šla v odkrit, koristen in slaven boj, ki bo prinesel pokretu vsestransko korist, vsem tistim mladim fantom in dekletom, ki sodelujejo pri »Širaku« pa prijetno zavest zmagovalca, prijetno zavest tistega, ki je storil svojo dolžnost. Hočemo, da bo vsak Borec in vsaka Stražarka kot vojak našega pokreta. Biti vedno čuječ za stvar skupnosti, nikdar premišljati o svojih lastnih koristih, to je vzor vojaka pokreta.

Navdušeni od prvih uspehov boste šli, vi mladi agitatorji, mlade agitatorice, širitelji in širiteljice še z večjim zanosom na delo. Predpisano število pripadništva, ki ga je treba doseči, je le zunanji cilj, notranji cilj pa je, pridobiti v naše vrste tudi mladino izven širiteljskega programa, da, vso mladino, kajti tisti, ki ima vpliv na mladino, ima v roki bodočnost in se lahko igra s sedanjostjo.

Mnogo nasprotnikov imamo, niso nam časi prijazni, toda borčevska vztrajnost vse premaga. In če mislimo na svoje naloge, na svoje cilje in na svojo sposobnost, kdo naj nas še ovira?

Joža Langus:

Agitacija

(Nadaljevanje.)

Apostolstvo.

Agitacija ni obrt. Agitacija ni mehanično delo. Dobra agitacija je poslanstvo, apostolstvo. Ravno na tem polju je vse zunanje delo, govorjenje le izraz ognja, ki gori v duši agitatorja. Kdor za karkoli agitira le obrtoma, ker je zato plačan, on agitira mehanično, kakor se giblje stroj, tak nima dosti uspeha. V agitatorju mora biti vsaka žila za stvar, katero propagira. V njem gori ogenj, ki ga nobeno nasprotovanje ne more pogasiti, marveč ga le še bolj podžiga. Čisto navdušenje agitatorja prehaja na druge kakor radiovalovi od oddajne postaje na nešteto anten. Navdušenje, ki ne pozna osebnih koristi, ki se ne straši še tolikšnih žrtev, tako navdušenje blagoslavlja delo pač najbolj v agitaciji.

Taktnost.

V srcu in razumu moram imeti to, za kar agitiram. Stvar moram ljubiti in razumeti. Da, tudi razumeti. Res je to, da je ljubezen do stvari notranje ogródje za uspešno agitacijo. Res je pa tudi, da je samo srce premalo. Potreben je tudi razum. Za uspeh ni vseeno, kako stvar začnem, kako jo vodim. Čeprav sem navdušen, ne smem tega navdušenja kazati takrat, ko ni prav nič potrebno in je stvari morda celo bolj v škodo nego v korist. Ne smem ga vsiljevati na nepravem kraju, ob nepravem času in na način, ki za dobro stvar ni primeren, ali je za osebo, ki jo hočem pridobiti, neprikladen. Čim večja, čim boljša in čim potrebnejša je stvar, za katero agitiram, tem več ljubezni pa tudi

Pridobivanje novih pripadnikov je naše misijonsko delo.

previdnosti in razumnosti je treba. Ta previdnost ali taktnost, t. j. da se vzdržiš in da krotiš svoje navdušenje ob neprimernem času in na neprimernem kraju, to ni nikako popuščanje v načelih, kakor bi se morda komu zdelo. Ne, marveč je to le hvalevredna strpnost, ki je lastnost blagega srca.

Spoznavaj ljudi!

Dober agitator mora biti tudi dober poznavalec ljudi. Ne misli, da so vsi ljudje ustvarjeni po istem kopitu. Človeški značaji so različni: vročekrvni in hladnokrvni, hitro dovzetni in počasi misleči, napredni in konservativni (tisti, ki se drže starih, preizkušenih načel) itd. Vse to mora imeti dober agitator pred očmi, ako hoče uspeti. Dopoveduj vsakemu na njemu primeren način! Za enega zadostuje če mu poveš v glavnih obrisih, podrobnosti bo že sam izluščil. Drugemu boš pa morda razlagal na dolgo in široko, pa še ne bo vedel, za kaj gre. Srečal boš morda razburljivca, ki bo že pri prvi nevšečni besedi ves iz sebe. Potrpi z njim in največkrat boš uspel, še bolj nego pri kakem mirnem človeku, ki se zdi, da je v vsem tvojih misli. Sicer pa velja star rek, da lepa beseda tudi lepo mesto najde.

Vztrajnost.

Človek, ki ne zna vztrajati, se še nikoli v življenju ni uveljavil. Tudi v agitaciji ne moreš ničesar doseči brez vztrajnosti. Neuspeh naj te ne oplaši, pa tudi z majhnimi uspehi ne bodi zadovoljen. Ne odnehati, to mora biti načelo. Če nisem danes uspel, bom pa jutri; če ne na ta način, pa na drugi. Prav imam, za dobro stvar se borim, zakaj bi odnehal.

Dr. Janez Ev. Krek je bil brez dvoma dober agitator. Z ljubeznijo in ognjem se je boril in ni odnehal. Pravijo, da je imel navado reči: »Fantje, korajžo!» in »Začeti je treba; v tem je vsa spretnost.« To je bilo njegovo vodilo in pa vztrajnost.

Delajmo tudi mi tako!

(Konec.)

Zima se bliža

Drugi naj čistijo peči in pripravljajo drva, mi pa, ki nimamo veselja, se tiščati gorke peči, pa mažimo svoje smučke. Marsikdo jih še ne more mazati, ker jih še nima. Vsak mlad človek, če je le za lek zdravja v njem, pa si želi omisliti »dilce«. Pravijo, da je smučanje drag šport. Mi pa pravimo, da je dražji šport — gostilna in tobak. Za 160 Din dobiš kompletne smučke. Čevlje si okuješ sam. Hlače vzameš navadne dolge in si jih podviješ s čimerkoli. Kak star suknjič, ki ga ni škoda, ima gotovo vsak. Spodaj pa lahko obleče kako gorko stvar. Rokavice tudi ne delajo težav. Terenov za smučanje pa tudi ne bo treba iti daleč iskat.

Torej! Osnujte smučarske sekcije. Radi smučk se lahko obrnete na Ekonomsko enoto. Več glede te stvari v okrožnicah.

Kako napreduje pri vas širiteljska akcija? Koliko novih pripadnikov ste pridobili?

Edi:

Taborna ekonomija

(Za strokovni izpit. — Nadaljevanje.)

F. MOČNATE JEDI.

(Za 70 oseb.)

Zdrobov pečenjak (šmaren).

8 kg zdroba (pšeničnega)	28.640 kal.
3 kg masti	27.660 kal.
12 dkg soli	— kal.
10 l mleka	6.600 kal.
	62.900 kal.

Dopolnilo A.

Popraži zdrob prav malo na vroči masti. Potem osoli, prilij mleko in deni vse skupaj v ne prevročo pečico, da se speče.

Močnat pečenjak.

8 kg moke	28.640 kal.
30 jajc	2.280 kal.
6 l mleka	3.960 kal.
3 žlice soli	— kal.
1.25 kg masti	11.525 kal.
	46.405 kal.

Dopolnilo A.

Zmešaj v gladko testo moko, sol, rumenjake in mleko in počasi vmešaj vanj trd sneg iz beljakov. Postavi v pečico tako dolgo, da lepo zarumeni. Potem zdrobi.

Rižev narastek.

16 l mleka	10.560 kal.
5 l vode	— kal.
4 dkg soli	— kal.
4.5 kg riža	16.110 kal.
1.5 kg masla	12.195 kal.
30 jajc	2.280 kal.
1.5 kg sladkorja	6.150 kal.
10 zavojčkov vanilije	— kal.
	47.295 kal.

Dopolnilo A.

Zmešaj maslo, sladkor, rumenjake in vanilijo, zamešaj v to skuhan in ohlajen riž ter trd sneg iz beljakov. Razvleci to zmes v namazano pekačo tri prste debelo ter speci v vroči pečici.

G. KOMPOTI.**Češpljev kompot.**

7 kg suhih sliv	18.970 kal.
50 dkg sladkorja	2.050 kal.
4 citrone	— kal.
	21.020 kal.

Oprane in čez noč namočene suhe slive skuhaj obenem z lupino citron in s sladkorjem. Preden daš na mizo, prideni še sok štirih citron. Jé se toplo ali hladno.

Jabolčni kompot.

18 kg jabolk	9.180 kal.
2 kg sladkorja	8.200 kal.
3 citrone	— kal.
	17.380 kal.

Dopolnilo A.

Kuhaj vodo s sladkorjem, sokom in olupki limon. Olupljena jabolka razreži na koščke in takoj stresi v vročo vodo, da se mehko skuhajo.

*

Tako! Naša »Taborna ekonomija« je končana. Ni popolna. Toda upamo, da bo marsikateremu začetniku dobra svetovalka. Vsaj dokler Slovenci ne dobimo temeljitejšega dela.

(Konec.)

Po širiteljski akciji — delavski mladinski pokret!

Vprašanja in odgovori

(Glej »Kdo si zna pomagati?« v 8. in 9. števec, ter »Nekaj odgovorov« v 10. števec. Ml. pl.!)

VPRAŠANJA.

»Širak.«

16. Katero število novih pripadnikov bo dosegla C. K. D. do 31. 12. 1932? Kdor bo najbolj zadel, bo dobil lepo nagrado.
17. Katero družina bo dobila pri širiteljski akciji največ procentov? Kako poznaš svet, gospodarstvo in politiko?
18. Kakšen pomen ima Društvo narodov in kedar ga bo konec?
19. Kaj je vzrok gospodarske krize in kako bi se po tvojem mnenju dala odpraviti?
20. Kdo je sedaj na krmilu Nemčije in kdo je bil preje? (Smer, ne osebe.)

NEKAJ ODGOVOROV.

K števec. 2. Bojne igre so le igre, ki imajo namen razgibati telo, bistriri duha, gojiti iznajdljivost; je tekmovanje v spretnosti telesa in duha. Nimajo pa namena vzgajati k surovosti, sovraštvu, ne uničujejo stvari in življenj. Vsaka vojna pa je le orodje v rokah kapitalizma, da si ž njim pridobi še večjo moč in veljavo na škodo milijonov nedolžnih ljudi. (A. F. iz H.)

K števec. 3. Enakost vseh ljudi je pojmovati tako, da bodo vse dobrine enako porazdeljene in da bo slehernemu mogoče razviti vse svoje sile v prid človeštva. Kakor ne bo mogoče storiti, da bi bili vsi ljudje po telesu enako veliki in razviti, prav tako ne bo mogoče odpraviti vseh duševnih razlik, ampak le v toliko, kolikor je to odvisno od gmotne enakosti. Kdor pa bo bolj nadarjen in pretkan, bo imel tem večje dolžnosti do družbe. (A. F. iz H.)

K števec. 5. Obožujemo, se pravi veselimo se prirode in jo spoštujemo kot del vsega stvarstva, ki naj služi človeku. V prirodi je lepota in zdravje. Stroj spoštujemo, ker je delo človeške misli, ker razodeva veličino te misli. Stroj bi moral lajšati človeku delo, pomagati bi mu moral dvigniti se k višjemu življenju. Sedaj je človeku še kot prokletstvo, ker mu jemlje zaslužek. Tega pa ni kriv stroj, marveč — kapitalizem, ki si ga je osvojil, da služi le njegovemu profitu. Stroj nima namena uničevati prirodo, ampak ji pomagati v službi človeka.

(France B.)

K števec. 7. Poznam človeka, ki je hud nasprotnik socializma. Pravi, da zato ljudje silijo v socializem, ker ne poznajo, ozir. zamenjujejo pojma socializma in socialnosti. Jaz pa pravim, da se pametni ljudje odločujejo za socializem prav zato, ker oba pojma prav razlikujejo. Saj hoče biti že vsak kapitalist. Tožil te bo, če mu boš očital nesocialnost. Socializem pa je pokret, ki pravi, da je treba pravičnosti, ne samo miloščine. (Udarnik.)

(Prav krepko, udarno si povedal. Želimo, da bi prišlo čimveč ljudi do istega prepričanja. Op. ur.)

K števec. 9—13. Italijanski delodajalci in delojemalci so skupno združeni v takozvane korporacije. Delavstvo ima od tega malo ali nič. — V Nemčiji je razmerje podobno kot pri nas. — V Rusiji delodajalcev v našem smislu skoraj

ni. Delodajalec je država, t. j. zveza vseh državljanov. — Če izvzamemo Sovjetsko Rusijo, imajo dobro socialno zavarovanje Avstrija, Nemčija pa tudi Jugoslavija ni na najzadnjem mestu. — Največ mladinskih organizacij je v Sovjetski Rusiji. Boljševiki vedo, kakšnega pomena je zanje mladina in še posebno organizirana mladina. (E. Š.)

K šte. 15. Članarine ne plačujejo tiste družine, ki ne poznajo nobene organizacijske zavesti, tiste, ki menda mislijo, da Centrala smuka z drevesa denar, ki ga potrebuje za svoj list, za osebne stike z družinami, za tečaje in vs drugo. Niso najslabše s plačevanjem članarine družine v krajih, kjer se najbolj čuti gospodarska kriza, ne, ampak tiste, ki zbirajo v sebi povečini samo »purgarijo«. (Dren.)

(Nekateri so ugrabili in imenovali nekatere družine, sodeč po tem, katera se manj oglaš s poročili v »Mladem plamenu«. In so precéj zadeli. Op. ur.)

Franc Matiša:

Iz življenja vajencev

X.

Čez nekaj dni je imel Ivan že za seboj izpit za pomočnika. Napravil ga je sicer z dobrim uspehom, vendar ga je jezilo, ker bi bilo lahko še mnogo bolje, če bi se med učno dobo res samo učil obrti. Tako pa je bil premnogokrat le mojstru za hišnega hlapca. Poleg tega je moral v zimskih mesecih ob nedeljah obiskovati strokovne tečaje za vajence. Ti tečaji bi se morali vsrčiti v delavnih dneh, kakor je povedal starešina organizacije vajencev, ki dobro pozna obrtni zakon. Ali mojstri so napravili po svoje. Po časopisih, v raznih okrožnicah in spomenicah so pa raztrobili, da jih vodijo pri tem samo najplemenitejši nagibi. Češ, ako vajenca zaposlimo ob nedeljah v šoli, ga s tem obvarujemo pred slabimi poti, kinom in oštarijo...

Ivan je bil torej pomočnik. Dosti ni bil na boljšem nego kot vajenec. Mojster mu je namignil, da lahko kar gre, adijo, z bogom, ako ni zadovoljen s tako in tako plačo. Saj jih ne manjka v tej krizi in brezposelnosti, ki bi radi delali za polovično plačo. Torej...

Tako delajo premnogi delodajalci. Včasih ta ali oni mojster celo odslovi vajenca, kadar napravi pomočniški izpit. Vajenec mu je bil dober, ker je delal zastonj; pomočnika pa bi bilo treba plačati, zato naj gre. Tako delajo nekateri skoraj s samimi vajenci. Nekateri imajo svoje pomočnike na stanovanju in hrani. Kar pomočnik pri mojstru zasluži, gre spet v njegov žep. Dvojno izkoriščanje.

Take in podobne krivice je imel Ivan neprenehoma v mislih. V organizaciji so mnogo razpravljali o tem, pri čemer so se mu marsikdaj odprle oči, da je zagledal novo krivico. Včasih se je takole pri sebi vprašal, kaj bi bilo z njim, če se ne bi seznanil z organizacijo, kako bi živel in kako čutil? Živel bi najbrže kot vsa tista ogromna množica bednih proletarcev, ki se ne zavedajo svojega položaja, ki žive tja v en dan, krivijo hrbet pod udarci in glojejo kost... Ne, to je prehudo, če človek premisli, tu se je treba zoperstaviti... tu je treba kratkomalo nekaj — razbiti...

Širiteljska akcija naj ustvari mlade organizatorje!

Ah, kako nespametne misli pridejo včasih človeku. Premišljuješ, tuhtaš, nekaj se ti vzdigne v srcu in koj zgubiš glavo... Razbiti. Kako neumno, prav kakor pri otrocih. Razbiti. Glavo si boš razbil, pa boš imel... Da, dokler si sam, si boš zastonj glavo razbijal. Brez moči si kakor najbednejši otrok. Le vsi skupaj smo nekaj, smo sila, ki lahko rečemo: dovolj! Dovolj je krivic, dovolj stradanja, dovolj ponižanja!

Po takih mislih se je rodil v Ivanu en sam sklep: zbirati fante, organizirati jih. Šel je z navdušenjem na to socialno delo, kakor da bi bilo vse socialno vprašanje zadeva dveh ali treh delavnic v ljubljanskem predmestju. Če te organiziraš, pa si na konju. In v resnici ni segalo Ivanovo obzorje mnogo daleč. Toda nič ne dé. Kolikor nas je zavednih, vsak naj dela v svojem ozkem krogu in kmalu bo vse obdelano. Težko je tako misijonsko delo, to bi vedel Ivan dobro povedati. Boriti se moraš z različnimi predsodki, lagodnostjo, meščansko miselnostjo. Ta nima časa za organizacijo, ker mora hoditi k plesnim vajam, oni nima veselja, ker je zapisal svoje življenje kartam in oštariji.

Da, težko je z vsemi temi.

(Se nadaljuje.)

Polde Grum:

O pozdravljanju

Lep običaj med ljudmi je, da se pozdravljajo, ko se srečajo. Saj je življenje vendar tako kratko, tako polno skrbi in tug, da je kar prav, da nihče drugega, s katerim to kratko ped časa hodi po zemlji, ne pusti iti mimo, ne da bi ga s pozdravom razveselil.

Kaj je pozdrav? Pozdrav je beseda ali kretnja, s katero izrazimo drugemu svojo uslužnost ali pa željo, da bi bil zdrav in srečen. Pozdrav je kot cvetlični vonj; ugaja nam ali pa ne ugaja. So cvetlice, ki nimajo tolikšne lepote, da bi bogve kako vzbujale pozornost naših oči. Ponavadi so skromne in se ne vsiljujejo. Skrivajo se v grmovju in travi. Cenimo jih pa tem bolj radi njihovega prijetnega vonja. So pa tudi cvetlice, lepe za oko, ki v velikih množinah krasijo naše travnike in gozdove. Njih vonj pa ni nič posebnega, da, včasih nam je celo zoprno. Teh cvetic ne cenimo, ne nabiramo jih v šopke, pustimo jih, da jih kosec pokosi in gremo v grmovje po vijolice ali šmarnice... Prav tako je s pozdravom. Tih pozdrav je največ vreden. Z njim povemo več, nego s puhlim besedovanjem, snemanjem klobuka in priklanjanjem.

Kaj pa naš pozdrav? »Živi!« kličemo svojemu tovarišu Borecu, svoji tovarišici Stražarki, če ju srečamo. Ali lahko naš pozdrav enačimo s katerimkoli drugim? Seveda! Celó več je vreden in bolj pomenljiv nego drugi pozdravi. Kajti če koga pozdravimo z »Živi«, mu ne želimo samo, da naj živi, da naj bo zdrav in da naj se veseli življenja, marveč ga tudi opominjamo, ga vzpodbujamo, da naj živi za borčevski pokret, naj ga ljubi in se zanj žrtvuje. Torej —

Živi Borec, živi Stražarka!

Ne verjamem, da bi bili nekateri ljudje rojeni s sedli na hrbtu, drugi pa z ostrogami na škornjih.

Organizacijski vestnik

VRHOVNI STAN.

»Širak« dela. Sedaj moremo videti, kaj vse mladina zmore. Mladi agitatorji so na misionskem delu. Ali ni tako delo važnejše za pokret, nego prirejanje bogve kakih plesnivih komedij?

Ekonomska enota. Centrala Krekovih družin je podpisala dvajset deležev Ekonomske enote. Tudi nekateri člani ljubljanske enote so pristopili in plačali deleže. Kdor si namerava čez zimo omisliti kroj, bo imel kmalu priliko, da si bo nabavil za to potrebno blago pri naši zadrugi pod ugodnimi pogoji. Da bi mogla vršiti ekonomska enota čim bolj svojo nalogo, jo moramo vsi podpirati, saj to je naša, borčevska zadruga. Kdor še ni, naj postane njen član.

Glede »Delavske šole«, ki jo namerava izdati Ekonomska enota, so nekateri v strahu, da ne bi bila to kakšna brezverska stvar, češ: Marx, hm..., to ne diši po dobrem, to ti je cel hudič. V pomirjenje moramo povedati, da ta šola ne vsebuje samo Marxovih naukov, ampak tudi nauke drugih, celo krščanskih znanstvenikov, in sploh ne vsebuje česa spodtikljivega v verskem oziru. Pri prireditvi za našo izdajo je sodelovalo tudi nekaj duhovnikov, kar je, mislimo, zadostno jamstvo.

Priročka za sprejemni izpit modrih Borcev je izšla te dni v založbi Ekonomske enote. Ker je prirejena za fante od 18. do 24. leta starosti, so v njej povdarjene idejna ter organizatorična plat. Ker je največ naših pripadnikov v tej starostni dobi, jo bodo pač povsod potrebovali. Cena je le 4 Din, tako da si jo omisli lahko vsakdo.

Nekatere družine ne marajo objavljati svojih uspehov v širiteljski akciji. Menda kanijo pripraviti Centrali za Novo leto prijetno presenečenje. Prav! Toda Centrala bi tudi sproti rada videla, kako se kaj gibljete. Marsikje bi se dalo doseči še več članov, nego je bilo določeno. Ne ustavite se pri tem številu! Ne pozabite tudi, da so za dobre uspehe v »Širaku« določene častne nagrade!

NAŠE DRUŽINE.

Ljubljana. Širiteljski program je 300 pripadnikov. Do 15. Meseca obljube je izvršenih 13% tega programa. Po načrtu bo največ pripadnikov vajencev, potem deklet in končno mlajših dečkov in deklic. Ustanovili smo v Šiški krdelo, ki pa hoče postati samostojna enota.

Za stare in nove vodnike, njih namestnike in vodniške kandidate smo imeli vodniški tečaj, ki je trajal teden dni.

D. M. v Polju. Naš širiteljski program je 50 pripadnikov. Določili smo za posamezne kraje zaupnike in postavili smo vodnike. Z akcijo smo se nekoliko zamudili.

Celje. Naš širiteljski program je 100. V načrtu imamo akcijo med vajenci. Zanje nameravamo osnovati enoto.

Na občnem zboru dne 25. Meseca sadov je bil izvoljen nov odbor z Metod Hočevarjem na čelu.

Razgled

Zimska ofenziva »Hitlerjeve mladine«.

»Hitlerjeva mladina« si je postavila za sledečo zimo nalogo, da izvede »zimsko ofenzivo«.

Parole so sledeče: Mi smo svobodni, drugi so hlapci, mi smo resnični, drugi so lažnjivci, mi smo živi, drugi so umirajoči.

Lepaki. V bojnem mesecu bodo razdelili lepake, ki ne bodo imeli buržujskih napisov, kakor: »Pridite k nam!« itd., temveč: »Hitlerjeva mladina, zapomni si marksistične izzivače!« ali: »Tisočkratno maščevanje za vsakega Hitlerjevca!« (Predloge morajo napraviti Hitlerjevci.)

Letaki. Letaki in spisi, ki bodo izdani nalašč za zimsko ofenzivo, bodo prijemali v živo in bodo nasprotnike brutalno pobijali.

Transparenti.* Propagandni oddelek bo izdelal vrsto transparentov, ki bodo nosili revolucionarne napise ter slike. N. pr.: mladi Hitlerjevec stopa s stisnjenimi pestmi proti članu socialistične delavske mladine, ki je oborožen z bodalom in revolverjem ter mu da krepko brco v zadnjo plat.

Tisk. Nevtralni tisk se mora odločiti: ali za ali proti. Strankin tisk pa kar najbolj surovo napade posamezne osebe, posebno take, ki stoje na čelu gibanj. Porabi se vsaka malenkost, da ima napad v tisku oporo.

Vsi ti napadi so naperjeni proti socialistom in proti komunistom (Centrum je v prijateljskih odnosih s Hitlerjevim gibanjem). Nasprotnika je treba osmešiti, osramotiti, onemogočiti, posa-

mezne vodilne osebe izbrisati s pozornice.

Hitler hoče vzgojiti človeka — heroja.** Takole ga vzgaja!

Kako je močna »Hitlerjeva mladina«.

»Socialno delo«, uradni list »Hitlerjeve mladine« javlja v svoji številki za avgust, da ima 75.000 članov v 70 župah s skoro 5000 krajevnimi organizacijami. Prišteva pa se k »Hitlerjevi mladini« tudi Zveza narodnosocialističnih šolarjev in Zveza nemških deklet.

V svrhu primerjave priobčujemo številčno moč drugih mladinskih organizacij:

Socialistična delavska mladina ima 50.000 članov. Državna zveza evangelijskih mladeničev 250.000 članov. Zveza katoliških mladeničev 400.000 članov in Nemška skavtska zveza krog 16.000 članov. K socialistični mladini spadajo še mladinske grupe prostih strokovnih organizacij ter delavskih športnih in kulturnih društev s kakim četrto milijono članov. Torej trditev nacijev, da stoji vsa nemška mladina v njihovem taboru, ne drži.

Državni izlet »Hitlerjeve mladine« se je vršil oktobra v Potsdamu. Udeležba: 50—120.000 mladine (sami cenijo na 120.000, nasprotniki pa na 50.000). Kako slaba je bila organizacija izleta kaže dejstvo, da je bilo 120 mladostnikov v starosti 11—16 let oddanih v bolnico, ker so bili popolnoma izstradani in izčrpani.

V Nemčiji je dva milijona brezposelnih mladinskih delavcev.

* Prozorne slike.

** Junaka.

Organizacija, v kateri ne vlada duh enotnosti in reda, je obsojena na smrt.

Rešitev ugank v zadnji številki.

1. Raca na tehtnici. Raca tehta 2 kilograma.

2. Kdaj? Čez 15 let bo Jaka ravno dvakrat toliko star kot France.

Prav so rešili: Angela Schmiedlechnerjeva, P. France Ačko, Engelbert Sedecj, vsi iz Ljubljane. Polde Grum, Zalog.

Žreb je prisodil nagrado (knjigo) Angeli Schmiedlechnerjevi.

Z urednikove mize. (Nadaljevanje.)

mala? 12. Ali je dovolj poljudno pisana? 13. Ali si želiš še več takega? 14. Ali se ti zdi priobčevanje priroček (Fotografiranje, Taborna ekonomija) v listu umestno? 15. Ali ti sestavki »Iz življenja vajencev« ugaajo? Ali naj bi za vajence več pisali in kaj? 16. Ali je poročilom (Organizacijski vestnik) odmerjenega dovolj prostora? 18. Kaj pa Beli kot? Ali naj vsebuje predvsem mične povestice, ali praktične sestavke, ali pisma mladih in odgovore nanje. 19. Ali je razgled dober? 20. Ali naj šale in uganke še priobčujemo, ali ne? 21. Kaj misliš o rubriki »Z urednikove mize«? 22. Ali naj bi prinašal list več idejnega, ali več praktičnega in organizacijskega? 23. Ali bi rad več pripovednega čtiva (povesti), ali želiš več pesmi? 24. Ali si želiš več člankov čisto verske in nabožne vsebine? 25. Ali bi rad več člankov o socializmu, ali več kulturno-vzgojnih? 26. Ali imaš še kakšne druge želje in predloge?

Odgovore, prosimo, pošljite uredništvu »Mladega plamena« vsaj do 10. Meseca mraza (decembra).

France Matiša, naš tovariš in sotrudnik »Mladega plamena«, leži bolan v ljubljanski bolnici. Želimo mu, da bi čim prej okreval in bi spet mogel delati v organizaciji.

Opozarjamo na prihodnjo (t. j. 12.) številko »Mladega plamena«, v kateri bomo objavili nekaj načrtov za prihodnje leto. Prihodnji letnik mora biti še boljši od letošnjega. To pa je odvisno največ od vas, članov organizacije, naročnikov in sotrudnikov. Pomagate listu lahko na različne načine: da dopisujete vanj, da ga priporočite in mu pridobite vsaj nekaj plačujočih naročnikov. Ako pa res ne moreš kaj drugega, se vsaj vsedi in odgovori na gornja vprašanja!

Beli kot je moral žal tudi to pot izostati. Našim najmlajšim čitateljem se bomo — kakor upamo — drugo leto prav pošteno oddolžili.

Prispevke za vsako številko pošljite vsaj do 15. dne v mesecu! Za poznejše pošiljatve ne moremo jamčiti, da bodo priobčene v številki za prihodnji mesec.

Foto-revija. Mesečnik za vse vrste fotografije. Zagreb, Dalmatinova ul. 6. — Št. 4 za oktober.

Foto-revija je postala službeno glasilo Foto-klubov v Ljubljani, Zagrebu in Ivancu. To pot prinaša krasno naslovno sliko Slovence Petra Kocjančiča. Vsebinska je prirojena jesenskemu času in prinaša nekaj dobrih člankov za jesensko fotografiranje. Poroča tudi o fotografski razstavi na letošnjem ljubljanskem velesejmu. — Uprava pošilja na željo vse doslej iziše številke na ogled. — Letna naročnina 60 Din.

Proti tedenski odškodnini

Din 10.—

Vam posodimo

**»VOIGTLÄNDERJEVO
JUBILARKO«**

Ako jo imate 45 tednov
izposojeno, je Vaša last.

Pojasnilo dobite v

Drogeriji GREGORIČ, Ljubljana
Prešernova ul. 5.

Vpišite se v

Krekovo knjižnico!

Samo:

Din 4.— znaša mesečni prispevek za broširane
oz. Din 6.50 za vezane knjige.

Postani član

»EKONOMSKE ENOTE«

registrirane z. z. omej. zav. v Ljubljani

Članski delež Din 50.—, ki se lahko vplača v petih obrokih
po Din 10.—.

EKONOMSKA ENOTA

prodaja šotore (za štiri osebe) po . . . Din 300.—

rute, vodniške po . . . Din 23.—

rute, članske (z zvezdo) po . . . Din 18.—

rute, navadne (brez zvezde) po . . . Din 10.—

nabavlja blago in vse druge potrebščine za kroje,
ima v zalogi poslovne tiskovine za družine. Nabavlja
stampiljke.

To je naša, delavska zadruga. Vsak zaveden prole-
tarec jo podpiraj!